

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA-4101-30-02/2011/P/11/135

Katowice, dnia 13 lutego 2012 r.

**Pan
Krzysztof Kaleta
Prezes
Zarządu Fabryki Przewodów
Energetycznych SA
w Będzinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Fabryce Przewodów Energetycznych Spółka Akcyjna w Będzinie² w zakresie kosztów pozaprodukcyjnych Spółki poniesionych w latach 2009 - 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 10 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, działalność Spółki w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. Poprawiono sytuację finansową Spółki, która na koniec 2010 r. i I półrocza 2011 r. odnotowała zysk odpowiednio w kwotach 901,9 tys. zł i 318,4 tys. zł, po stracie w kwocie 128,4 tys. zł na koniec 2009 r. Powyższe osiągnięto głównie wypracowując w tym czasie zysk ze sprzedaży (2 096,9 tys. zł za 2010 r. i 609,5 tys. zł za I półrocze 2011 r.), przy stracie z tego tytułu 1 067,1 tys. zł w 2009 r.
2. W Spółce działały trzy organizacje związkowe (Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność”, Związek Zawodowy Pracowników „Polkabel 91” oraz Związek Zawodowy „Kadra”), które w okresie objętym kontrolą nie

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Zwanej dalej „Spółką”.

korzystały z prawa do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy przez ich przedstawicieli, na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych³, a jedynie z doraźnych zwolnień na czas niezbędny do wykonania czynności wynikających z ich funkcji związkowej zgodnie z art. 31 ust. 3 ww. ustawy oraz do udziału w szkoleniach organizowanych przez związki zawodowe (łącznie 5 pracowników przez okres 41 dni). Spółka nie wypłacała kosztów delegacji na ww. szkolenia (diety, przejazdów lub noclegów).

Pomimo obowiązku, wynikającego z art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, w ww. okresie organizacje związkowe nie przedkładały Zarządowi Spółki, zwanemu dalej Zarządem, kwartalnych informacji o liczbie członków związku na koniec kolejnego kwartału. Z wyjaśnień przewodniczących zakładowych organizacji związkowych wynika, że nie widzieli potrzeby składania takich informacji, ponieważ liczba członków organizacji związkowych była znana władzom Spółki, a ponadto na każde żądanie Zarządu informacje takie przekazywano. Zarząd nie podejmował działań w celu wypełniania przez działające w Spółce związki zawodowe ww. obowiązku ustawowego. Prezes Zarządu wyjaśnił, że ustawa o związkach zawodowych nie nakłada na pracodawcę obowiązku przypominania działającym u niego związkom zawodowym o ich ustawowych obowiązkach.

Na podstawie pisemnych porozumień uregulowano w Spółce zasady nieodpłatnego udostępniania związkom zawodowym pomieszczeń na działalność związkową. Określono w nich m.in. sposób dochodzenia przez Spółkę zwrotu kosztów przywrócenia pomieszczeń do stanu umożliwiającego normalne ich użytkowanie, w przypadku zwrotu tych pomieszczeń w stanie technicznym pogorszonym ponad stopień zużycia wynikający z normalnego użytkowania. W związku z brakiem odrębnych liczników energii cieplnej, elektrycznej, wody i ścieków w budynku administracyjnym, nie można było wyliczyć kosztów eksploatacyjnych użyczonych pomieszczeń, które wg wyjaśnień Kierownika Biura Zarządu i Kadr Spółki były jedynie sporadycznie wykorzystywane przez organizacje związkowe.

3. Spółka wydatkowała na działalność organizacji społecznych 9,3 tys. zł, fundacji 0,6 tys. zł oraz na cele charytatywne i kulturalne odpowiednio 6,6 tys. zł i 2,0 tys. zł, tj. łącznie 18,5 tys. zł, co stanowiło 6,6% kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów Spółki (278,5 tys. zł). Finansowanie działalności sportowej Spółka ograniczyła do wsparcia zakładowej drużyny piłki nożnej kwotą 8,3 tys. zł w I półroczu 2011 r.

Spółka udzieliła ogółem 19 darowizn w kwocie 18,5 tys. zł, z czego 13 darowizn na kwotę 14,3 tys. zł stanowiły darowizny na rzecz różnych organizacji i podmiotów z terenu powiatu i miasta Będzina, a 4 darowizny na kwotę 3,6 tys. zł na rzecz byłych lub obecnych pracowników Spółki, w związku z ich trudną sytuacją losową.

Spółka nie opracowała odrębnych zasad finansowania powyższej działalności, ponieważ czyniła to sporadycznie i w niewielkich kwotach. Wszystkie sprawy w tym zakresie były w gestii Zarządu. W związku

³ Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o związkach zawodowych”.

z nieprowadzeniem w okresie objętym kontrolą oraz brakiem zamiaru prowadzenia działalności sponsoringowej, Spółka nie opracowała również zasad sponsoringu, o których mowa w załączniku do zarządzenia nr 5 Ministra Skarbu Państwa z dnia 13 lutego 2009 r. w sprawie zasad prowadzenia działalności sponsoringowej przez spółki z udziałem Skarbu Państwa, o czym Zarząd poinformował Radę Nadzorczą oraz Ministra Skarbu Państwa.

4. Spółka w okresie objętym kontrolą wydatkowała łącznie 356,0 tys. zł na opracowanie dokumentacji, tłumaczeń i ogłoszeń, ekspertyzy, badania i usługi doradcze oraz 89,2 tys. zł na szkolenia i udział pracowników w konferencjach lub seminariach. Zbadano 34 pozycje kosztów (z ww. grupy) na łączną kwotę 165,8 tys. zł (tj. 82,0% z kwoty 202,1 tys. zł ww. kosztów) wykazując m. in., że największe pozycję stanowiły: przeprowadzony przez Górnśląską Agencję Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. audyt i rekomendacja wdrożenia technik poprawy produktywności (16,0 tys. zł), projekt doradczy *Rezerwy w organizacji wytwarzania*, stanowiący rozszerzenie ww. projektu GAPP S.A. (22,0 tys. zł), audyt wydajności produkcji przeprowadzony przez Victor Consulting Grup (15,0 tys. zł), audyt dostępnych programów dotacyjnych Unii Europejskiej (3,0 tys. zł), opinia techniczna dot. przygotowania remontów obiektów Spółki (10,0 tys. zł), ogłoszenia publikowane w dziennikach ogólnokrajowych (w łącznej kwocie 23,7 tys. zł), ogłoszenia publikowane w Monitorze Polskim (w łącznej kwocie 19,8 tys. zł), zlecenia na opracowanie operatów szacunkowych nieruchomości i analizy stanu wysokościowego (w łącznej kwocie 17,0 tys. zł) oraz przygotowanie wniosku na dotacje z Unii Europejskiej (w kwocie 12,3 tys. zł). Umowy na opracowanie ww. audytów i opinii zawarto na podstawie ofert przedstawionych przez ww. firmy, po przeprowadzeniu negocjacji ceny i warunków umowy.

Spółka sfinansowała w ww. okresie udział 12 pracowników⁴ w 6 konferencjach i seminariach naukowych na łączną kwotę 29,1 tys. zł, z tego jedno w 2009 r. (za 0,7 tys. zł), dwa w 2010 r. (za 0,8 tys. zł) i trzy w I półroczu 2011 r. (za 27,6 tys. zł). Tematyka szkoleń i konferencji była zgodna z przedmiotem działalności Spółki. Szkoleniami w Spółce, zgodnie z obowiązującymi Regulaminami Organizacyjnymi, zajmował się Dział Kadr i Szkolenia, a następnie Biuro Zarządu i Kadr, natomiast uczestnictwem pracowników w konferencjach i seminariach – Dział Handlowy. Prowadzono jeden wspólny rejestr szkoleń dla wszystkich pracowników, w którym w latach 2009–I półroczu 2011 r. ujęto łącznie 64 szkolenia (w tym: 22 w 2009 r., 25 w 2010 r. i 17 w I półroczu 2011 r.). W 2009 r. zrealizowano wszystkie 22 szkolenia, w 2010 r. – 21 szkoleń (4 szkolenia odwołali organizatorzy), a w I półroczu 2011 r. – 15 szkoleń (2 szkolenia odwołali organizatorzy). Spółka w okresie objętym kontrolą na szkolenia wydatkowała łącznie 60,1 tys. zł (odpowiednio: 15,4 tys. zł w 2009 r., 28,1 tys. zł w 2010 r. i 16,6 tys. zł w I półroczu 2011 r.).

Stwierdzono jednak następujące błędne księgowania oraz rozbieżności, jakie wystąpiły między kwotami wykazywanymi przez komórki odpowiedzialne za realizację szkoleń i konferencji, a kwotami wykazanymi przez komórkę księgowości:

⁴ W przypadku seminarium naukowo-technicznego „Innowacje w elektroenergetyce” zorganizowanym wspólnie z Belos-PLP S.A. z Bielska Białej Spółka sfinansowała także udział 37 osób niebędących jej pracownikami.

- faktury nr 432/R/2009 na kwotę 75,00 zł, wykazanej przez komórkę księgowości, nie wykazał Dział Handlowy,
 - fakturę nr 00013/01/2011 na kwotę 4,0 tys. zł za udział w konferencji KABEL 2011 zaksięgowano na koncie *koszty szkoleń* zamiast *koszty konferencji*,
 - w 19 przypadkach na łączną kwotę 21,1 tys. zł, na koncie *koszty szkoleń* zaksięgowano kwoty, których nie wykazano w rejestrze szkoleń prowadzonym przez Biuro Zarządu i Kadr, ponieważ jak wyjaśniono, nie wszystkie szkolenia ewidencjonował Dział Kadr i Szkolenia, a pracowników Spółki na szkolenia kierowali Dział Kadr i Szkolenia, Dyrektor Handlowy oraz Prezes Spółki.
5. Zbadano poprawność księgowania na kontach kosztów ponoszonych przez Spółkę na próbie 124 operacji na łączną kwotę 15 393,9 tys. zł⁵, wykazując w 3 fakturach błędy w księgowaniu lub w opisie operacji (tj. 2,4% liczby zbadanych operacji) na łączną kwotę 19,6 tys. zł (tj. 0,1% kwoty zbadanych operacji), które polegały na:
- zakwalifikowaniu jako kosztów reklamy (na koncie 411) rozliczenia seminarium pn. *Jakość w energetyce* faktury Spółki BELOS-PLP na kwotę 18,0 tys. zł. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu ww. seminarium Spółka potraktowała jako promocję produktów Spółki i dlatego zakwalifikowała koszty jej przeprowadzenia jako koszty reklam, a nie koszty konferencji i szkoleń,
 - przyjęciu do rozliczenia błędnie opisanej faktury z tytułu zakupu jednej sztuki portfela za kwotę 1,5 tys. zł, podczas gdy faktura dotyczyła faktycznie zakupu 10 szt. portfeli na cele reprezentacji dla prezesów firm z którymi Spółka współpracuje,
 - zakwalifikowaniu zakupu kwiatów w kwocie 67,96 zł do pozostałych kosztów (konto 412), a nie jako kosztów reprezentacji Spółki.

W latach objętych kontrolą Spółka, przy ustalaniu podstaw opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych, badane w trakcie kontroli koszty (w tym darowizny) uznała jako koszty, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodów.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

⁵ Próba wylosowana przy pomocy narzędzia informatycznego NIK *Pomocnik kontrolera*, spośród 30 908 księgowania dokonanych w 2010 r. na łączną kwotę 3 087 375,3 tys. zł.